

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1903. márczius 19.

Csütörtök.

XXII. évfolyam. 23. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Elofizetési árak:

Egész évre 10 korona Fő évre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasáb a petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

A kibontakozás útján.

Justh Gyula, a függetlenségi és 48-as párt oszlopos tagja, a király Őfelsége előtt etagadta azt, mintha pártja obstrukciót akarna csinálni a katonai javaslatoknak, hanem azt mondta, hogy párthívei csak beható vitát akarnak a katonai javaslatok tárgyában. Mi is sejtettük az utóbbi napokban, hogy a függetlenségi és 48-as pártnak erősen fogy a puskapora és miként mindennek a világon, úgy ennek a katonai vitának is vége fog szakadni. Némelyek azt mondják, hogy már a jövő héten.

Nem nehéz az ellenzéknek jobb véleményre jutni a katonai javaslatok dolgában. Ami szakszerű kifogásaik voltak az ellenzékieknek ezen javaslatokkal szemben, azokat a hosszú vitasorán nagy részben sikerült megegyeztetni. A többi kérdés pedig tulnyomó részben nem is ehhez a tárgyhoz tartozik, hanem majd akkor lesz elintézendő, ha a véderő-törvény revízió alá kerül. Ez is csakhamar napirendre kerül. Hisz évekket ezelőtt kellett volna új véderő-törvényt hozni, miután a 10 év, ameddig a mostani törvény érvénye kiterjed, három évvel ezelőtt letelt.

Maradt tehát tisztán politikai kérdés a függetlenségi és 48-as párt magatartása. Igen érdekes Justh Gyulának az udvari ebéden, a király Őfelségével történt be-

szélgetés során tett ama kijelentése, hogy a függetlenségi és 48-as párt belenyugszik a mai állami alakulásba és így tisztán elvi alapra szorítkozik az egész politikája. Ebből következik, hogy a hadsereg közösségének erőszakos megbontása távol áll a függetlenségi és 48-as párttól. E tekintetben is az ország elvülhetetlen jogainak szüntelen kiemelésére és hangsúlyozására szorítkozik. Gyakorlati politikai czélokat nem állanak ezen párt előtt. Az egész programja tisztán a jogok rezerválására irányul. Ennek pedig idejét látta most is, midőn a hadsereg erősítéséről volt szó. Nem engedi elhomályosítani a külön álló hadsereg iránti jogait, hanem azt elevenségében akarja fenntartani.

A függetlenségi és 48-as párt ezen állásfoglalása ugyan a kormány- és a szabadelvűpárti többség eljárásával szemben nem volt indokolt. Mert ugy Széll Kálmán miniszterelnök, mint Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter teljesen a törvény alapján állanak, abból egy hajszálnyit fel nem adtak, az előterjesztett javaslatok szintén mitsem hagynak fenn a tekintetben, hogy a mai törvényes alapnak mindenben megfelelnek.

Igy hát a függetlenségi és 48-as párt obstrukciója a mai kormányval szemben teljesen indokolatlan. Mi azt véljük, hogy ezt már belátták a függetlenségi és

48-as párton is. Ezért jelentette ki Justh Gyula nyíltan és őszintén a király előtt, hogy obstrukció nincs kezdettől fogva. A kormány későbbi békés és türelmes magatartása sem szolgálhatott okul az esetleges obstrukciós vágyak élesztésére.

A vitát azonban még sem lehet már tovább nyújtani, ha azt épen csak a behatóbb tárgyalás czimén indították is. A függetlenségi és 48-as párt elégedjék meg az eddig elért sikerével. Az ország közvéleményét felkeltették és a függetlenségi érzelmű polgárok ezrei feltámadtak és sikra szállottak elveikért. De azok megvallásán, ünnepélyes kifejezésén túl menni se ott nincs jelen esetben, de a törvényes kereteken belül joga sincs senkinek. Ezzel, a közvélemény kétségkívül imponáns megnyilatkozásával teljesen beértheti a függetlenségi párt. Joggal hivatkozhatik arra, hogy kitűzött politikai programjának mélyre nyúló gyökerei vannak a magyar népben. Ezt láttuk és látja mindenki és elrettentő példaul szolgálhatnak ezek az ünnepélyes függetlenségi manifesztációk azoknak, kik azt hiszik, hogy a bécsi politika valaha is érvényesülhetne minálunk.

Molnár Józsiás halála a képviselőházban.

A képviselőház márczius 16-iki ülésében Apponyi

TÁRCZA.

Meghalt lelkek.

— A rab királynő. A reczitátor. —

Az emberi élet zajló tengerében, mindennapi tusánk kinteljes harcában; ebben a nagy, beláthatatlan birodalomban van egy hely, a meghalt lelkek hazája. Rideg és kietlen hely ez ebben a siralom völgyében, mint az élet, melyet itt a boldogtalanok lelének. Alig van melegség számukra már a földön, sorsuk egy szétágazó labirint, a honnan, vajmi nehéz a visszatérés.

Az emberi könyörület és érző szív szeretete; a tudomány, mindenre kiterjedő megfigyelésével; az ész birodalmakat ledöntő hatalmával s erejével állja körül ezt a sivár pusztaságot, a meghalt lelkek bekerített várát, de igen-igen ritkán tud egyet is megmenteni, kigyógyítani.

Bár ne volna igaz!

Magam is látásból, hallásból ismerem néhányat.

Az aradmegyei közkórház czelláihoz vezetem az olvasót. Engem kötelesség vonzott oda egykor, kísérjenek el önök szánalomtól vezéreltetve a meghalt lelkek iránt.

Hajnalodik. A nap bihor palástját széthinti a Golgoták városa felett. Ébrednek az emberek, leg hamarabb a meghalt lelkek, bár nekik ugyszólva egyforma a nap és éj, mert elméjükre nappal is az éj felhője borul. De talán ők is jobban érzik magukat, ha a napsugár megános szobájuk tetőzetét fénynyel bearanyozza. Legalább erre vall, hogy ilyenkor megkezdik működésüket, énekelnek, szavalnak, sirnak vagy kacagnak, monologizálnak. A kórház tornyában megkondul a kis harang. Érez szavára a rácsokhoz huzódnak az éjszaka lakói kiténtenek a pohányos udvarra, hol legelsőnek jelenik meg a kórházi őr. Körülfutja tekintetével az ablakokat, benyit a folyosókra, megnyitogatja próbaképen a kilencseket, kémleli nem történt-e valami szokatlan vagy rendetlenes dolog a sötét éjjelen? Minden meg van a maga helyén. Önlelégtül érzéssel rázza meg a nagy karikán a sokféle kulcsot; hatalmas természetével elnyeli az épület. Fél kilencz.

Bánatos hang száll ki az egyik czella ablakán.

Egy nő éneke az. Nincs annak se állandó szövege, se egyforma dallama, az egész ének egy végtelennek látszó versszak, a melodia pedig ezerféle skálának variációja. Vajjon ki ez a boldogtalan teremtes, kérdezem az őröt?

Az kérem a: rab királynő... válaszolja ő.

Szeretném látni — mondóm én. Lehetséges?

Parancsoljon kérem... csak nem szabad megjegyei.

Ezzel a szóval ijesztett meg. Lehűt a bátor-

ságom. Most már megelégedtem volna azzal is, ha a czella apró, ablaknyílásán szemlélhetem vala őt; de részint, hogy félelmemet palástoljam, másrészt pedig, hogy felszigazott kíváncsiságomat kielégítem, hajlandó voltam a rab királynőt szemtől-szembe látni, őt hallani.

Az őr megmondta a jelszót.

Ennek a meghalt léleknek az a tulajdonsága, hogy mindig ül. Ha tehát kivételesen észreveszi uraságod, hogy felállni készül, akkor: meneküljön; a többit elvégezem én.

Ilyen előkészületek és haditerv megbeszélése után beléptünk a czellába. Az őr elől, én utána. Ezt az elhelyezkedést állandóan be kellett tartani. A rabkirálynő előtt állottam.

Erdemes lesz őt egy pár szóval bemutatnom: fiatal, román asszony. Fekete szemekkel, fekete hosszú, vállaira omló, kibontott hajjal. Arcza sápadt, karjai soványak. Nevezzük Darinkának.

A mint beléptünk, föltekintett a szalmazsákról. Ez volt szobájának egyetlen butora. Egy-két pillanatig elmerülve nézett az őrre s mikor engem is észrevett, megkezdte rendes előadását.

„Jőjj közelebb fiam, jobbágyom! Nézd királynőd pompáját — jobbról és balról meglibbentette meggyőzött testének takaróját, a durva vászonkontyost, minden ékességét — látod, ezt hagyták meg nekem az istentelen rablók.

Kedvencz párpiám nyertve hagyták el az udvart, hú en bereim sirva bujtak el a vad poroszlók

Albert gróf elnök a következőleg parentálta el a boldogult Molnár Józsiást:

Ismét szomorú jelentéssel kell a mai ülést megnyitnom. Tudomásomra esett ugyanis, hogy Molnár Józsiás, Haromszék vármegye kézdívasárhelyi választókerületének képviselője, tegnap délután hatvanéves korában meghalt. A boldogult fáradhatatlan volt kerületének és a székség érdekeinek védelmében. (Általános helyeslés.) és a képviselőházban is főleg ez irányban szerepelt. Még múlt hó 11-kén is Ozsdola község támogatása ügyében interpellációt terjesztett be a miniszterelnökhöz.

Buzgó, jellemző tagja volt a Háznak. A képviselőháznak tagja volt az 1892-dik és a folyó ciklusban is. Azt gondolom, kimondhatom, hogy a t. Ház a Molnár Józsiás elhunytát fölött érte fájdalommal részvételének jezzökönyvileg ud kifejezést (Helyeslés), egyuttal megbizta az elnököt, hogy az így megüresedett kerületben az új választás iránt intézkedjék.

Népoktatás Haromszék vármegyében.

— Csánki Gyula, kir. tanfelügyelő jelentése a köznevelési bizottságnak. —

A február hó folyamán hivatalomba érkezett jelentések, beadványok, megkeresések és rendeletek közül külön számalattigatásra vétetett 432 ügydarab, mely számmal hivatali igtató könyvem február havi utolsó száma 972-re emelkedett. Ezen ügydarabok az e hó folyamán el expedált 1355 kiadványban jobbra mind el is intéztettek, úgy hogy március 10-én csupán 71 ügydarab jött át elintézetlenül, melynek nagyrésze állásüresedésre váró pályázati kérvény.

Mint a köznevelési bizottság tanügyi előadója február hó folyamán 116 ügydarabot kaptam, a mai napig pedig 310 már azon bizottsági ügydarabok száma, a melyek előadói javaslattal leendő ellátás végett ez évben részbenre lettek kiosztva és részint teljesen kívül, részint a mai ülésben hozva, el is intéztettek hivatalom által.

Hivatalom e keretben mozgott köznevelési munkaságának általánosabb jellegű és nevezetesebb tárgyai voltak: a tankötelesek iskolába adásának és rendszeres való feljuttatásának ellenőrzése; az iskolai, óvodai és nyári menedékházai költségvetések megállapítása azok során a gazdasági ismétlődő iskolák államsegély iránti kéréseinek felterjesztése; az ifjúsági egyesületek alapszabályainak jóváhagyás végett illetékes helyre bemutatása; a tanítóképző intézet növendékei részéről a Besen-főle ösztöndíjak elnyeréséért beadott kérvények felterjesztése stb. tárgyában történt intézkedések. A köznevelési bizottsági ügydarabok nagy

része e hónapban is az iskolai számadások köznevelési falkolák, tanítói fizetés hátralékok behajtása tárgyában való intézkedésekből állott. Egyik legfőbb munkája volt február hónapban hivatolomnak a köznevelési bizottság múlt évről szóló jelentésében az én előadói ügykörömhöz tartozó és a vallás- és közoktatásügyi min. kir. miniszter ur előterjesztendő résznek összeállítása. E jelentést még ez ülés folyamán tárgyalni fogja a tekintetes bizottság; azért annak ismertetését ez alkalommal e helyen mellőzöm.

Iskoláink február havi állapota általában jónak mondható. A tanítás a növendékek betegeskedése miatt fennakadást sehol sem szenvedett, inkább a tanítók betegeskedése okozott itt-ott némi hátramaradást.

Új iskolák nem létesültek. Azt a változást azonban, amely a sepsiszentgyörgyi állami iskolánál annak következtében állott elő, hogy Klinger Henrik a szövőgyárban dolgozó, ismétlődő iskolakötelesekkorbeli leányok számára vasárnapi iskolázást létesített, meg kell említenem.

A tanítók számában annyi változás állott be, hogy Molnár Mihály gelencei tanító saját kérése alapján ideiglenesen nyugdíjaztatott.

Február hóban az előzőleg az évi rendes szünidő miatt szünetelt óvodák is újból megkezdették működésüket s zavartalanul folytatták azt az egész hó folyamán. A fushgyő ködd és ban-vázó szerdai két-napos szünidő, amek bizonyosságul, hogy a mit az emeltek egyszer megszokott, milyen nehéz azt elhagyni négy ez évben is több állami és községi iskolákban kiadott.

Az üresedésben levő tanítói állomások számában változás nem történt, a helyettesítők száma azonban szaporodott; a mennylen rövidebb időre terjedőleg újabb helyettesítőket kellett alkalmazni Kézdivásárhelyen, Sepsiszentgyörgyön, Zabolán és Zágóban is.

A február hó folyamán vett miniszteri rendeletek alapján örömmel jeletem, hogy a tanítói képző intézet 1902—903. tanévi költségvetése megállapítván s fentartási szükségleteinek részbeni fedezésére 9576 korona kiutaltatván, sikerült előnként, hogy ha ma már ez intézet növendékeinek sem kell tandíjat fizetniük; ezen kívül kiutaltatott a vármegyei tanítótestület állami tanítói részére szelgáló fuvar és napi díjak címén 1223 korona. Öse Lajos nyug. imecsfalvi tanító részére a Szeesényi Kótonics alából 126 korona évi segély, a kézdívasárhelyi állami iskolaépület folyosóra készített lengő ajtó árát fejében 280 korona s végül a kézdívasárhelyi polgári leányiskola részére 2400 korona.

Nagy fontosságú rendelkezése a miniszter urnak az, a melynek kapcsán a tanítóképzők új tanterve kiadott, továbbá a melylyel a városok és községek

neveinek egyöntetűleg és mikép való írása szabályoztatott; a melyben a szegény tanulók részére engedélyezni szokott tankönyvek szétküldése körül felforgó bajok megszüntetése céljából kimondatott, hogy jövőben az egyetemi nyomda igazgatósága az ingyen engedélyezendő tankönyvek expedálásánál nem fog arra várni, hogy minden tanfelügyelőség beküldje a tankerületében szükséges könyvek jegyzékét, hanem augusztus 31-én az addig beérkezett kimutatások alapján megkezdi a rendelkezésre álló fedezetből engedélyezhető könyvmennyiség szétosztását és expedálását s a késedelmeskedő tanfelügyelőségek abban az évben ingyen tankönyveket nem kapnak; továbbá, a melyben a polgári iskolák elhelyezés bajainak megszüntetése és lehetőleg internátussal való egybekapcsolása céljából szükséges építkezésekre vonatkozó javaslat előterjesztésére szólítottak fel a tanfelügyelőségek s végül a „Kis Lap” ajánlását; a tanító állások betöltésénél a magyar honosság figyelemre méltatását rendelő, és a melyben báró Szentkereszty Béláné ö méltóságának az árkosi óvoda és iskola növendékei részére általa rendezett karácsonyi ünnepért, karácsonyfa felállításért, a növendékeknek ruhával, kézimunka anyaggal való ellátásáért köszönet nyilvánított.

Végül tisztelettel jeletem, hogy február hó folyamán a községi tanító választó gyűlésen leendő részvétel céljából Torja községben szálltam ki s ezen kívül Sepsiszentgyörgyön végeztem iskolalátogatást.

Március 15-ike Kézdivásárhelyt.

Tizenöt éve, hogy a kaszinó kezdeményezésére Kézdivásárhely város polgársága is megünnepeli a szabadság megszületésének e nagy napját s mi, kik figyelmes szemlélői vagyunk az ünnepegeknek és általuk felidézett lelkesedésnek, jóleső érzésekkel konstatáljuk, hogy a nagy évforduló ünneplése hovatovább mind nagyobb fényben, mind nagyobb lelkesüléssel történik, abban az arányban, a mint távolodunk az örök dicsőségű nagy naptól.

Az idén már oly nagy arányokat öltött az ünneplés mámora és fénye, hogy büszkeség volt végig nézni a szép nap még szebb, lélekelmelőbb lefolyását.

Tulajdonképpen az egész nap csupa ünneplésekből állott és benyult — a kerekedő ifjak társulata ünnepélyével — a késő este is.

Délelőtt az iskolák ünnepeltek — kivétel nélkül; és tették ezt szépen, kedvesen és a szülőkre, a közönségre egyaránt megnyugtató, felémelő érzések között.

Az ünnepélyek főhelye az állami elemi iskolák

elől, férjemet megölték s engem királyi várlakom ez üregébe zártak. Te hű vagy hozzám ugy-e?

Jól van. Megjutalmazlak érte.

Velem együtt fogsz ülni királyi fogatomban, ha kiszabadulok. Négy özike fogja buzni a virágokkal ékesítet hintót, a gyepőlőszárak aranyfonalakból lesznek, rózsaleveleken fogunk járni... Ugy-e szép lesz? Először? Természetesen én egy árva szót sem szílam. Nem volt szabad szólanom. Ez feltűnt neki s jobban megnézett. Akkor látta hogy papi öltöny van rajtam, keresztet vetett magára háromszor is s egy vonallal leebb csuszott a szalmazsákon.

Az őt alig hallható hangon csak egy szót sugott hátra: vigyázzon.

Aztán most mondaná először történetét, újra kezdte előlről: „Iát nem igazságtalanság ez tisztelendő ur, így maggyalázni, kifosztani egy királynőt. Mert, tetszik tudni, én királynő vagyok. Én vagyok a rabkirályné. Csak legutóbb a drága edényeimet elne rabolták volna, most kénytelen vagyok ilyen... egyszerű... hol is vannak az edényeim”... persze nem volt mellette a világon semmi. Felállott. Lélekzet-visszafojtva vártam, mi fog most történni?

Nem telt bele egy szempillantás, mikor az őt hangosan felkiáltott: meneküljön s én már az udvaron voltam. Karjaival átölelte a rabkirálynőt, lábával pedig úgy becsapta az ajtót, hogy csak úgy rengott bele a folyosó. Aztán leültette a szalmazsákra s kulccsal kinyitotta a magától bezáródott ajtót s mosolyogva lépett hozzám.

Mi történt volna velem, kockáztattam meg a kérdést most már, biztonságom tudatában? Agyon csókolt a volna a rabkirályné — semmi egyéb, volt a válasz.

Nem volna még kedve uraságnak egy másik élő ha'ottat is megnézni? Kérde az őt.

Érdemes kérem megnézni.

Ez egy fiatal ember. Veszedelemes. Hozzá már nem megyünk be a cellába, csak az ablakon át figyeljük meg, ő a hős recitátor. Örökké szaval, színész növendék volt. Saját ruhájában van. Nem tűr meg magán mást.

No még ezt az egyet nem bánom, feleltem, de aztán elég lesz mára gondoltam magamban.

Püff... mi ez a csattanás? Tessék csak jönni, mindjárt meglátja. Bátor-bátoran... őt nem zavarja semmi és senki, mindig egyformán csinálja a felvonásokat.

Megállottunk a cella előtt.

Az ajtón, mint a többenél egy ökölnyi nyílás, de oly vastag üveggel, mint egy könyv. A szoba közepén, éppen felénk fordulva deklamált a hős, szenvedő recitátor. Husz éves lehetett. Pelyhedző bajusza és csinos farkója volt. Az első tekintetre egy haladó bóchernek tűnt fel.

Ő maga volt az előadó és publikum is egy személyben, sőt mint rögtön látni fogjuk színi kritikus is volt önmaga fölött, még pedig drákói szigorúsággal.

Elég értelmesen, de tulságos hangosan kezdte a költeményeket, gyors változatban csapva átegyik-

ról a másikra. Minden elhibázott szót vagy sort, hangosan leszidva önmagát kikorrigált, ha pedig belezavarodott vagy végképpen elvesztette a fonalat, jobbról és balról hatalmas, erős, csattanó pofonokat osztogatott — önmagának.

Teremtő Szent Isten, sóhajtottam fel, hát nem fáj neki az a sok arezulverés, nem tér magához, nem unja meg?

Két hét óta vendégem, világosít fel az őt, de azóta állandóan így csinál.

Mikor azután megelégette a dicsőséget, abba-hagyja a szavalást, odalép az ajtóüveghez s orra-hagyót rányomva az üveglapra, külön-főle grind-szokkal szórakeztatja magát és ha van — publikumát.

Ünnep volt. Elvégezve dolgomat a kórházban, megindultam hazafelé. Kiértem a főtérrre. Micsoda más élet az, mely itt élém tünik! Robogó bérkocsik zajától, trombitáló lövonatok dübörgésétől visszahangzik az utcza. A korzón eszevegő, élénk, sőtálló közönség.

Csupa élet. Néhány házszorral beljebb a meghalt lelkek birodalma.

Nem esett jól az ebéd sem. Résztevő szívvel gondoltam a rab királynőre és a hős recitátorra. Több is volt.

Elég ebből ennyi...

Vik-Tor.

tágos tornacsarnoka volt, mely egy egy ünnepély óriási közönségének befogadására szinte szűknek bizonyult.

Reggel 8 órakor volt az első ünnepély, a legkisebb emberek: az áll. elemi iskolák ötszáz növendékének ünnepélye. Kilenc óra körül a polgári leányiskola és a polgári fiúiskola, 10 óra körül a róm. kath. főgymnasium ifjúságai tartották meg ünnepélyüket. Az áll. el. iskolában M. Székely János, a polg. leányiskolában Kiss Károly, a polgári fiúiskolában Zajzon Sándor tanárok tartottak a nagy nap jelentőségét a tanulók felfogásához, értelmi köréhez alkalmazkodóan megmagyarázó ünnepi beszédeket, melyeken kívül alkalmi énekek, sikerült szavallások szabad előadások és felolvasások voltak az ifjú tanulók részéről előadva. Szóval minden iskola szépen magasztosan ünnepelt, de valamennyi között legsikerültebb volt és ez egészen természetesen is, a róm. kath. főgymnasium „Mikes önképzőköré” ünnepélye, pompás műsorával. Pénzes István önk. köri elnök tartalmas, komoly megnyitója, Kovács Jenő hatásos ünnepi beszéde, Martzy Mihály, Bálint Mihály és Fekete András lelkes és gondos tanulmányra valló szavaltai, bármely ünnepélynek diszére váltak volna, ugyancsak a Laczkó János fejlett technikára valló meglepő szép hegedűjátéka is a Dávid István pompás zongorakíséretével együtt. Az ifjúság ének és zenekarának szereplései is nagy tetszést arattak és csak rajtuk múlt, hogy a lelkes tapsnak és újrának megfelelően nem ismételték el pompás ének és zene számaikat. Az ünnepély kimagasló pontja volt a záró beszéd, melyet Gáspár István, az önképzőkör lelkes vezető tanára, (kinek egy gyönyörű költeményét is szavalt a egyik szereplő Bálint Mihály) intézett az ifjúsághoz. Ifjúság és közönség egyformán lelkesedett a szép beszéd hatása alatt s a felhangzott tüntető éljenzés egyszersmind hálás elismerés is volt a lelkes tanárnak az ünnepély rendezésben tanúsított odaadó buzgalomért.

11 órakor az „Iparos Ifjúsági Egyesület” ünnepélyére került a sor, szintén a tornacsarnokban. M. Székely János, az egyesület fáradhatatlan tevékenységű elnöke nyitotta meg egy alkalmi beszéd, hazafias részletekben gazdag beszéddel ez ünnepélyt, miután előbb az ifjúság nagy lelkesedéssel énekelte a Himnuszt. Az egyesület törekvő tagjai közül Benke István, Kelemen Gábor, Jancsó Samu és Szűcs Mihály szavaltak hatásosan, nagyon ügyesen s Tóthfalusi Károly ez a derék, intelligens műasztalos tartott egy csinos felolvasást, méltatván a nagy nap fontos eseményeit. Közben az ifjúság dalosköre énekelte Nagy G. szakértő vezetésével összhangzatos hazafias dalokat s végül az összes jelenlevők a szózáttal zárták be a szép ünnepélyt.

Délután 2 órától 3-ig a tüzoltó zenekar sikerült ténnyéje tartott, mely után óriási közönség ment a tornacsarnokba, hogy a kaszinó által alakított állandó ünnepélyrendező bizottság rendezte fő-fő ünnepélyt meghallgassa. Nemcsak a tornacsarnok, de az előszoba és a folyosón is zsufolásig volt a közönség oly nagy volt az érdeklődés.

Bodor Lajka nyitánya után az ünnepélyrend. biz. érdemes elnöke: Dr. Bánffy Zsigmond nyitotta meg az ő szokott lelkesítő, hatásos előadásában. Az ünnepi beszédet Ráth Endre városunk országgyűlési képviselője mondotta, ki ez alkalomra jött le csupán városunkba. Nagyszabású és nagyhatású beszédét egy rendkívül sötét kép festésével kezdte, de a mint derültebb és élénkebb színeket kezdett alkalmazni, a mint a 48-as események rajzolása a jövő derült képének felidézésébe fogott, egészen magához ragadta a hallgatóság lelkét, mely hosszas és szíves éljenzésekben adott kifejezést az elismerésnek a tartalmas, szép szónoklatért.

Siker és hatás dolgában előkelő helyet vívott ki magának Ambrus Róza kisasszony, ki gyönyörű szavaltával osztatlan lelkesedést és méltánylást keltett föl; s hogy a női szereplőkről egy helyen referáljunk, Bider Jozefa kisasszony kedves ének-száma is általános tetszést, őszinte elismerést aratott, a mire bőven rá is szolgált az idegenből hozzánk fátadott derék kisasszony. Kovács Bernardin tanár is emelte az ünnepély fényét egy most is, mint mindig sikerült lelkesítő szavaltával; Schneider T. főgymn. tanár művészi hegedűjátéka pedig egyik kiemelkedő pontját képezte a maga egészében nagyszerűen sikerült ünnepélynek.

A közönség innen a városházára vonult, hol

a függetlenségi és 48-as kör ünnepelt a következő program szerint: 1. Nyitány Bodor L. zenekarától. 2. Megnyitó beszéd Szabó Jenő ref. lelkészétől. 3. Énekel az iparos ifjúsági dalkör. 4. Szavalt Kapusi Ilona (Károlyé). 5. Ünnepi felolvasást tartott: Bartha János ref. lelkész. 6. Talpra magyar szavalt Both Mihály r. k. kántor. 7. Beszélt Ráth Endre orsz. képviselő. 8. Szavalt Jancsó Róza (Sámuelé). 9. Rákóczy-induló, Bodor L. zenekarától. Az ünnepély itt is szépen, lelkesen, hazafiasan folyt le, az egyes szereplők kivétel nélkül csinosan és a nagy sikerrel oldották meg feladataikat.

Este 8 órakor volt az utolsó ünnepély. A „Kereskedő Ifjak Társulata” rendezte, mely már öt éve, hogy szintén lelkesen megünnepeli saját helyiségében a nagy napot. Az ifjúság unisonó énekelte az ünnepély kezdetén a Himnuszt s a végén a szózatot. Az ünnepi beszédet az ismert szónok: Kovács Bernardin főgymn. tanár tartotta, nagy hatással beszélve márciusi eszméiről, a márciusi ifjúságról. Viharos éljenzés, taps kísérte a jeles szónoklatot. Szavalt kettő volt. Az első Ambrus Teréz kisasszony tartotta; kedves rokonszerves előadásával élénk éljenzést aratván. A második szavalt új alak: Ferenecz Gyula, a főgymn. ifj. buzgó tanára volt, ki igazi fiatalos tüzzel hévvel szavalt a Petőfinék egyik legszebb költeményét. A hálás közönség szíves óráczóban lehésztette az új szereplőt, ki egyszerre mint egyik legheavotabb szavaltó mutatta be magát a közönségnek.

Az ünnepségeket a város nagyobb vendéglőiben rendezett társasvacsorák fejezték be.

TANÜGY.

Hadapródiskolai jelöltek felvétele a cs. és kir. nagyszabasi hadapródiskolába.

Az 1903/904. iskolai év kezdetén (Szeptember közepe) ezen hadapródiskola I. évfolyamába körülbelül 40 jelölt fog felvételt. A II. és III. évfolyamba jelöltek csak üresedés esetén vétetnek fel, míg a IV. évfolyamba való felvétel nincs megengedve. A felvételi folyamodványok legkésőbb augusztus 15-éig, és csakis a folyó 1902/1903. iskolai tanév egész évi iskolai bizonyítvány átvétele után, a hadapródiskola parancsnokságához küldendőek be.

A felvételi feltételekben a jövő 1903/1904 i. tanév kezdetén következő újítások lesznek életbe léptetve: a) A felvételre vonatkozó szabályokban felsorolt felszerelési tárgyak beszerzése (6 garnitúra fehérnemű és keztyű, és 1 pár cipő) a szülőktől (gyámtól) többé nem követeltetik. b) Vagyontalan jelöltek, kik jeles iskolai bizonyítványt mutatnak fel és a felvételi vizsgát is jeles eredménnyel állják meg, addig csak 24 korona évi tanpénzt fizetnek, míg a hadapródiskolában is a jeles eredményben maradnak.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Székely Béla vámgyakornokot kinevezte a sósmezői m. kir. mellékvámhivatalhoz vámmellenőrré.

— **Kinevezés.** A sepsiszentgyörgyi pénzügyigazgatóság Sigmund Antal gidófalvi lakost a kézdívisárhelyi adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká kinevezte.

— **MOLNÁR JÓZSIÁS meghalt.** Március 15-én az esti órákban villámgyorsasággal terjedt szét a hír Kézdívisárhelyen, hogy Molnár Józsiás. Háromszék vármegyei kézdívisárhely-vidéki választókerületének országgyűlési képviselője az nap d. u. fél 4 órakor, Budapesten, a vöröskereszt kórházban 63. éves korában, váratlanul elhunyt. Még tevékeny részt vett március 2-án a csikszentmártoni képviselő választáson a függetlenségi párt jelöltje Rápolthy Gábor érdekében; ez utjában meghűlt, tüdőgyuladást kapott, régi szívaja is fölújult s ez utóbbi vetett véget tevékeny életének. Molnár Józsiás politikai ellenfeleink közé tartozott, de ez nem gátolhat meg annak a kifejezésében, hogy ő a város iparos polgárságának egyik legnagyobb büszkesége, legjelesebb fia volt. Csékely iskolai előtanulmányai

mellől is tekintélyt szerzett az iparos osztálynak, mely őt a polgári kitüntetések legszebbjeivel halmozta el; a város közügyeiben mindenütt ott munkálkodott, sőt sokáig tevékeny részese volt a vármegyei közigazgatási s törvényhatósági bizottságnak is. 1887-ben képviselő jelöltnek lépett föl szabadelvű programmal Kézdívisárhelyen, de akkor Benkő Sándorral szemben kisebbségben maradt; 1892-ben a téli választáson már függetlenségi programmal lépett föl s ekkor ő lett Kézdívisárhely képviselője egész 1896. őszéig, mikor újból kisebbségben maradt. 1900. decemberében Bódi Tivadarral szemben a kézdívisárhely-vidéki kerületben újból fellépett s akkor, valamint 1901. őszén is képviselő lett s mint ilyen az országos Kossuth-párthoz csatlakozott. A székely-akeziban is tevékeny részt vett s habár némely kérdésben szélsőségekbe ragadtatta is magát, azt el kell ismerni róla, hogy a székely fajt lelkéből szerette. A tanügynek is buzgó támogatója volt. De legtöbbet vesztettek nagyszámú, részben szegénysorsu rokonai, kiknek atyai támogatójuk, fentartójuk volt. Haláláról családján kívül a 48-as kör is gyászjelentésben emlékezett meg róla, mint alapítójáról s halála hírére a városházán a ref. templom tornyán, kaszinó s a 48-as kör épületeire kitűzték a gyászlobogókat. Budapesten hófőn délután volt meg a temetése; holttestét kívánságára szerdán reggel haza szállították Kézdívisárhelyre. A vasúti állomáson óriási néptömeg várta; Szabó Jenő pap megható imája után beszállították a lakásához, a hol kedvelez pavillonjában helyezték ravatalra s d. u. 3 órakor innen temették el a ref. temetőbe. Az orsz. függ. Kossuth párt nevében Ráth Endre képviselő szép koszort helyezett a boldogult koporsójára.

— **Papválasztás.** Kézdívisárhelyi Czirmai Zoltán ref. püspöki titkár egybenulag meghívták a kozárvári (szolnokdobokamegyei) ref. papi állásra.

— **Halálozás.** Részvétellel vettük és közöljük a következő gyászjelentést, mely egy derék tanügyi munkásnak, egy kiváló székely férfinak jelenti kora halálát, „Özv. Biró Gyuláné, szül. Körtvélyessy Róza, mint feleség; Szilágyi Julia, férjezett Herczeg Sándorné és Pethő József, mint nevelt gyermekek; Biró Béla, Mária, Áron és Lajos, mint testvérei; — az összes rokonság nevében fájó szívvel tudatják, hogy a forrón szeretett férj, gyöngéd szívű nevelő atya, jó nagyatyja, igaz testvér és rokon Biró Gyula m. kir. állami tanítóképző intézeti r. tanár, sz. k. tart. m. kir. I. o. honvéd százados, stb. áldásos és munkás életének 55-ik, boldog házasságának 22-ik évében, folyó hó 14-én, hosszas szenvedés után megszűnt élni.” A megboldogultnak földi részét f. h. 16-án d. u. 3 órakor helyezték Kolozsvárt az ev. ref. egyház szertartása szerint a köztemetőben nyugalomra. A temetést Dr. Bartók György püspök és Herepey Gergely első pap végezték s résztvettek benne a Kolozsvárt állomásozó tisztikar összes tagjai. Az elhunytban Biró Sándor kézdívisárhelyi polg. isk. tanár nagybátyját, Biró Béla ezófalvi tanító édes testvérét gyászolja. Legyen áldott emlékezte.

— **A Székely Társaságból.** A kézdívisárhelyi Székely Társaság 32 ik összejövetelét mult szombatn tartotta meg Intze István elnöklésével. A marosvásárhelyi Székely Társaság átiratának tárgyalásán kívül folyó ügyek képezték az összejövetel tárgyait.

— **Választás Kézdíviszentléleken.** Kézdíviszentléleken a hitközségi algonok és iskolaszéki tagok megbízatásának ideje lejárván az új választást folyó hó 16-án ejtették meg. Algonok lett Mészáros Miklós. Iskolaszéki rendes tagokul Páll Péter, Marthi István, Bartha J. Béla, Orbay Miklós, Voloncs Ferencz, Tamás Simon, Páll Imre, László János Ferencz, Dözs András, Vargyasi Béla, Kovács Péter, és Miklós Albert lettek megválasztva; póttagokul pedig Bartók Antal, Páll György, Barabás Pál és Páll Ágoston.

— **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb fűszerek és zöltség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

(24—8.)

ELADÁS

súly szerint

K. 1.50

és

K. 1.90

Főraktár:

Kézdivásárhelyen

Jancsó Gyulánál.

Minden valóban praktikus háziasszony, a ki a zománcz-edény minőségét nemcsak a szín tetszetősége után ítéli meg, hanem a használatban való tartósságra és olesóságra súlyt fektet, most csakis a szürkére zománczozott

Secessió-edény

vesz.

Főraktár:

Kézdivásárhelyen

Jancsó Gyulánál.**ELADÁS**

darab szerint

eredeti gyári

árakban.

(44. 6-0.)

Sz. 6682-902.

tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Dr. Bartha Imre ügyvéd által képviselt zágoni román. kath. egyház végrehajtónak Forró Imréné sz. Barabás (Lotti) Sarolta végrehajtást szenvedő elleni 4400 kor. tőke, ennek 1901. évi április hó 1. napjától járó 7% kan atai 78 korona 90 fillér végrehajtási már megállapított ügy 30 korona jelenlegi és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t. cz. 144. §-a alapján a 146. § értelmében, valamint a 156. §-ra hivatkozással a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő a márkosfalvi 87. sz. tlkvben A + 5 hrsz. ingatlanra 109 korona, a 919 hrsz. ingatlanra 2092 kor., a 974. hrsz. ingatlanra 54 K. a 2068 hrsz. ingatlanra 1113 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban, a Barabás Dánielné, Botár Inesz javára bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül, az árverést végrehajtató képviselője Dr. Bartha Imre ügyvéd közben jöttével elrendelte.

Árverési határidőül 1903. évi április hó 4. napjának d. e. 9 órája Márkosfalva községhezához kiütetik, mely alkalommal ezen ingatlanok a becsárón alul is eladatni fognak.

A kikiáltási ár 10%-a, veoni szándékozók által készpénzben, vagy az

1881. LX. t. cz. 42. §-ban foglalt árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez bánatpénz egyenértékű letendő, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény kiszolgáltatandó.

A kir. törvényszék mint tlkv. hatóság.

Kézdivásárhely, 1902. évi december 14.

(65. 1-1.)

Kovács,

kir. t. sz. bír.

Szám 4645/902.

tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság ezennel közhírré teszi, hogy Csizsár Dániel, Hegyosi Teréz, Nagy Bálint, Nagy Sára végrehajtónak Megyaszi Lajos és Megyaszi Gábor (Gabor fia) végrehajtást szenvedett elleni 631 K. tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő, Kézdivásárhely városban fekvő, a kézdivásárhely-kantai 281. sz. tlkvben A + a. foglalt 1946. hrsz. egész ingatlanra 1344 kor., az 1949. hrsz. egész ingatlanra 20 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban, az ingatlanokra a Szotyori Anna és Szotyori Rebeka illetőségére az özv. Szotyori Károlyné született Tóth Rebeka javára bekebelezett haszonélvezeti

jog sérelme nélkül ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi március hó 31. napján délelőtt 9 órakor a kir. trvsz. telekkönyvi hatóságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tlkv. hatóság

Kézdivásárhely, 1902. okt. hó 26-án.

(63. 1-1.)

Kovács,

kir. trvsz. bír.

4694/902. szám tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Szaecsvai Gyula végrehajtónak Vajna Ferencz lada végrehajtást szenvedő elleni 16 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék (a kovásznai kir. járásbíró területén lévő) s Kovászna község határán fekvő, a ko-

vásznai 609. sz. tlkvben foglalt 1220/1., 1220/2. hrsz. ingatlanra 1276 kor., a 3297. hrsz. ingatlanra 331 kor., a 10 fillér, a 839. sz. tlkvben foglalt 1985. hrsz. ingatlanra 192 kor. 50 fillér, a 3296. hrsz. ingatlanra 132 kor., az 1548. sz. tlkvben foglalt 5254., 5255. hrsz. ingatlanra 110 kor., a kovásznai 1584. sz. tlkvben 8400. 8401/a., 8401/b. hrsz. ingatlanból a Vajna Ferencz járandóságára 45 kor. 10 fillér, összesen 2086 kor. 70 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi március hó 23 ik napjának délelőtt 9 órakor ezen telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Kovásznán, 1902. évi decz. hó 15-ik napján.

Száva Jakab,

kir. aljbíró.

(64. 1-1.)

Egy jó karban levő **ZONGORA** rövid időn **eladó.** Értekezni e lap kiadónál.

Zsigmond téren levő emeletes házamat

örök áron eladom.**Özv. Szabó Albertné.**

Egy használt, de teljesen jó karban levő

félrövid zongora jutányos árban eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

(56. 3-3.)

KIADÓ LAKÁS!!

A temető útján lévő **JANCSÓ GYULA** lakása, a mely áll 4 szoba, kamara, konyha, pincze, kettős nagy udvar, istálló, ólak, szivattyús kut az udvaron 1903. április hó 24-től

több évre haszonhérbe kiadó.

(30. 7-7.)